

Styrelsen	2020-06-24/25
Handling nr	10.3
Handläggare	Sara Frank
Daterad	2020-06-17
Reviderad	

Till
Styrelsen för Västtrafik AB

Ekonomisk rapport per maj samt prognos 3 för 2020

Månadskommentarer 2020-5 bifogas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta
att godkänna ekonomisk rapport per maj samt prognos 3 för 2020.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

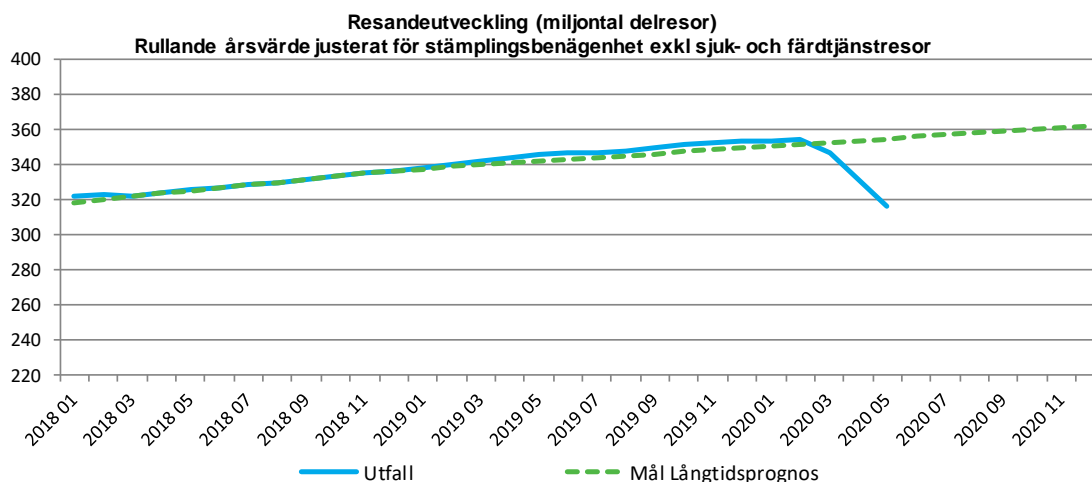
Sara Frank

Månadskommentar 2020-05

Västtrafik AB

1 Verksamhet

Resandet har utvecklats enligt plan för årets två första månader.

Utvecklingen från och med mars månad är dock kraftigt negativ till följd av Corona-pandemin. Under de första två veckorna i mars var resandet relativt normalt. Därefter har situationen i samhället medfört att resandet i princip halverats jämfört med samma period föregående år och ackumulerat visar resandeutvecklingen nu -24% jämfört med jan-maj 2019.

Det kan noteras att minskningen till följd av Covid 19 syns på samtliga trafikslag och över hela regionen. Särskilt tydligt syns nedgången i tågtrafiken. Västtrafiks fokus och uppdrag under pandemin är att fortsätta bedriva kollektivtrafik i så normal utsträckning som möjligt samt att se till att trafiken kan köras i den omfattning som behövs för att minska risken för trängsel.

Anropstyrd trafik (främst färdtjänst och sjukresor) har ett minskat resande med -24% och avseende maj månad har resandet minskat med 47% jämfört med maj 2019.

Tabellen nedan redovisar delresor fördelat per trafikslag.

Trafikslag	3-mån		Från årets		Rullande		1 mån	
milj delresor	mar-maj		början		årsvärde		maj	
Buss	30	-39%	61	-23%	165	-10%	9	-46%
Båt	1	-38%	2	-22%	7	-5%	0	-43%
Tåg	3	-47%	7	-28%	19	-11%	1	-53%
Spårvagn	21	-42%	45	-24%	126	-7%	6	-49%
Anropsstyrd trafik	0	-38%	1	-24%	2	-12%	0	-47%
Summa	56	-41%	116	-24%	318	-8%	17	-48%

2 Personal

Nettoårsarbetare volymförändring jmf motsvarande månad föreg. år.

Västtrafik har 400 nettoårsarbetare per den 31 maj 2020, jämfört med 368 motsvarande tidpunkt föregående år.

Vid årsskiftet 2018/2019 genomfördes en verksamhetsövergång där 23 medarbetare gick över till Västfastigheter. Samtidigt genomfördes en planerad utökning av 20 tjänster under 2019. Under 2020 planeras för ytterligare växande verksamhet samt viss konsultväxling. En konsultförmedlingstjänst har efter en kortare tids etableringsfas införts den 1 april 2020.

Till följd av rådande omständigheter kopplat till Covid 19 har riskanalyser genomförts och krishanteringsplaner har uppdaterats. Vi följer FHM och VGR:s rekommendationer. Varje chef bedömer möjligheten till distansarbete hemifrån för sina respektive medarbetare. Våra kontor är öppna som vanligt och under förutsättning att man känner sig fullt frisk är man välkommen att komma in till kontoren. En anpassning av restiderna till och från arbetet med kollektivtrafiken görs för att säkerställa krav på avstånd inom fordonen. Vi har 20-talet medarbetare som arbetar hemifrån till följd av att man själv är riskgrupp alternativt lever ihop med någon som är riskgrupp. Västtrafik följer veckovis sjukfrånvaron och vi noterar att vi har en lägre sjukfrånvaro än normalt sätt. Då många av våra medarbetare distansarbetar heltid alternativt del av sin arbetstid har vi infört extra åtgärder för att säkerställa medarbetarnas arbetsmiljö, exempelvis skickat hem nödvändig IT-utrustning (som skärmar och skype-lurar), säkerställt en bättre och stabilare Skype-miljö samt friskvårdsaktiviteter online som ex mindfulness och yoga. För de medarbetare som tillhör riskgrupp säkerställer vi även att kontorsstol och i viss mån även höj- och sänkbart skrivbord finns tillgängligt hemmavid. Om andra medarbetare har likvärdiga önskemål provas behoven. Vi uppmuntrar dessutom till dagliga promenader samt skype-fikor med sina kollegor.

Under april och maj genomfördes en pulsmätning till samtliga medarbetare och konsulter. När vi analyserar resultat ser vi att det fungerar bra för många av oss att arbeta hemifrån, både i relationer och kommunikation med kollegor och med chefer och det är också en tydlighet i vad som förväntas av våra medarbetare. En oro kring framtiden framkommer också.

Just nu jobbar vi aktivt med att skapa trygga och säkra kontor för att minimera smittspridning och arbetar med åtgärder för det på kontoren, både på kort och lång sikt. Vi jobbar också med att planera för återgång i arbete till kontoren och hur det ska gå till när vi succesivt ska tillbaka efter sommarssemestern och mer frekvent kunna arbeta från kontoret. Alla kan inte komma tillbaka samtidigt och det kan inte vara för trångt på våra kontor, då riskerar vi en ökad smittspridning, så återgången behöver ske planerat och med viss försiktighet. Vi har medarbetare i riskgrupper som vi också måste beakta, där har våra chefer en viktig roll och just nu pågår omtankesamtal för att se vad vi som arbetsgivare kan hjälpa till med och hur vi på ett bra sätt tillsammans kan förbereda för framtiden. Det är en del av vårt hållbara arbetsliv.

3 Ekonomi

3.1 Ekonomiskt resultat

Västtrafik redovisar ett resultat före driftsbidrag, perioden jan - maj 2020 motsvarande -2 274 mnkr, vilket är en negativ avvikelse mot budget med cirka -184 mnkr.

Prognos 3 är upprättad utifrån en annorlunda modell än vad Västtrafik brukar använda. Utifrån Covid 19 situationen och dess konsekvenser är det svårt att göra bedömningar och avgränsningar i ekonomiska frågeställningar. Osäkerheten är större än i vanliga fall. Prognos 3 ska därför, till stor del, snarare ses som en scenario-beskrivning än en sedvanlig prognos.

Västtrafik har gjort vissa korrigeringar i prognos 3 scenario 1, jämfört föregående prognos. **Utgångspunkten är beskriva de ekonomiska konsekvenserna av att nuvarande situationen med Covid 19 från april och maj förbättras något under juni-aug för att sen successivt förbättras till en ca -25% nivå jämfört budget i december.** Utöver det ingår även sedvanliga prognosbedömningar. Prognos 3 motsvarar en negativ avvikelse mot budget med -472 mnkr.

Resultaträkning (Belopp i mnkr)	Ack utfall maj, 2020				Prognos 3, 2020			
	Ack Maj	Budget Ack Maj	Utfall - Budget	Avvik % B20	Prognos 3, 2020	Budget 2020	Prognos - Budget	Avvik % B20
Biljettintäkter	1 218	1 567	-349	-22,3%	2 551	3 604	-1 053	-29,2%
Övriga rörelseintäkter	559	570	-11	-1,9%	1 732	1 367	365	26,7%
Kostnader	-4 050	-4 224	174	4,1%	-9 874	-10 090	215	2,1%
Resultat före finansnetto	-2 274	-2 087	-186	-8,9%	-5 591	-5 118	-473	-9,2%
Finansiellt netto	0	-2	2		-5	-6	1	18,0%
Obeskattade reserver	0	0	0		25	25	0	
Resultat före driftsbidrag	-2 274	-2 090	-184	-8,8%	-5 571	-5 099	-472	
Driftsbidrag	2 125	2 125	0		5 099	5 099	0	
Resultat efter Driftsbidrag	-149	35	-184		-472	0	-472	

Den större avvikelsen jämfört tidigare prognos är att Västtrafik tagit med en positiv effekt på statsbidrag motsvarande +300 mnkr. Dessa avser en uppskattning av de medel Västtrafik kommer erhålla utifrån statens beslut om extra finansiering för kollektivtrafiken. Hur dessa ska fördelas är i dagsläget oklart.

I slutet av rapporten beskrivs även ett andra scenario som baseras på att nuvarande situation kvarstår året ut. Bedömningen är att det resulterar i en negativ avvikelse mot budget motsvarande nästan -900 mnkr, även där inkluderat en positiv effekt med+ 300 mnkr i statsbidrag.

Utifrån ett helhetsperspektiv påverkar inte kostnader för anropsstyrd trafik Västtrafiks resultat. Denna trafik finansieras separat. VGR och 43 kommuner har avtal som reglerar ersättningen varje år, vilket medför att effekten alltid blir noll för Västtrafik. Kostnaderna för anropsstyrd trafik är på samma nivå som föregående år, förutom trafik kostnaderna som sjunkit med 58 mnkr. Detta beror på ett minskat resande som konsekvens av Covid 19. Taxibranschen som helhet är för närvarande under stark press inte bara beroende på Västtrafiks minskade resor med rörliga avtal, utan även beroende på ett minskat resande från samhället i stort.

3.2 Utfall januari-maj 2020 jämfört med budget

Totalt visar Västtrafik ett utfall för perioden jan -maj som är sämre än

budget med -184 mnkr. Biljettintäkterna avviker negativt med -349 mnkr, vilket till viss del motverkas av kostnads massa med +174 mnkr.

Avvikelsena i tabellen nedan avser nettoeffekter. Det medför att posterna ibland avser både intäkter, kostnadsminskningar och kostnadsökningar.

Sammanfattning av avvikelser mellan Ack utfall maj - Ack budget 2020 maj

(Belopp i mnkr)

Intäkter	-349
Viten	5
Statsbidrag	7
Biljettkontroll	5
Index	8
Förändrat resande	48
Förändringar i trafik	9
Försäljningsomkostnader	8
Personalkostnader	9
Avskrivningar	9
Övrigt	57
Summa avvikelser	-184

Biljettintäkterna avviker negativt mot budget med -349 mnkr. Intäktsmassan präglas helt av effekterna av Covid 19s påverkan på samhället. Västtrafik har erhållit viten från olika trafikslag (+5 mnkr). Det avser bl a en ny typ av viten för tågtrafiken med koppling till banan. Västtrafik har erhållit högre statsbidrag än budgeterat (+7 mnkr). Biljettkontrollen avviker positivt (+5 mnkr). Både tilläggsavgifter och volym påverkas av Covid 19.

Den allmänna kostnadsutvecklingen, (index) avviker nu positivt (+8 mnkr). Bränsleindexen har i utfallet en fortsatt negativ avvikelse, men i mindre omfattning vilket motverkas av en positiv avvikelse på främst AKI.

Förändrat resande påverkas av minskat resande som en effekt av Covid 19. Det är resandeincitamentet samt ersättning till andra trafikföretag där kunder nyttjar Västtrafiks periodkort på annan trafik som påverkas mest (+48 mnkr). Förändringar i trafik, (+9 mnkr) är trafik kostnader där Västtrafik ej behövt nyttja alla medel som exempel ersättningstrafik, ändrade linjedragningar m m.

Försäljningsomkostnader (+8 mnkr) avviker positivt kopplat till minskad försäljning och minskat resande.

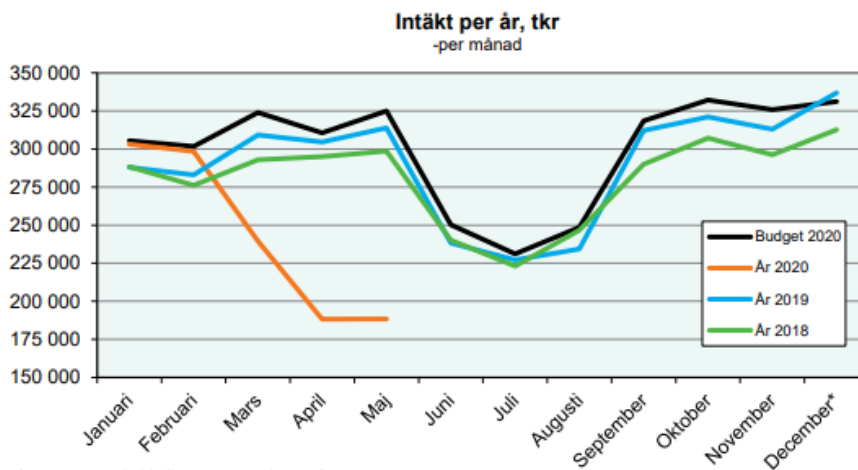
Personalkostnader avviker positivt (+9 mnkr), dels avviker inhyrning som motpost negativt, men främst har rekryteringar genomförts senare, vakanser uppstått etc. Restriktioner har införts, men påverkar ännu inte utfallet i större omfattning. Avskrivningar avviker positivt (+9 mnkr) vilket främst avser senarelagda investeringar inom IT.

Övrigt (+57 mnkr) är ett antal poster som i vissa fall avser diverse periodiseringar. Kostnaderna kommer inträffa, men senare under året. Det börjar även avse utfall av de effektiviseringar samt restriktioner som införts.

3.3 Intäktsutveckling - utfall

Biljettintäkterna för perioden januari – maj avviker negativt mot budget med

-349 mnkr. Resandet har utvecklats negativt med en minskning motsvarande -24 % för perioden jan-maj. Det är effekterna av Covid 19 som påverkar resandet och intäkterna i stor omfattning. I jämförelse med budget har Västtrafik under april och maj tappat ca 50 % av intäkterna. (I utfallet återfinns även en korrigering avseende försäljningen av skolkort 2019 motsvarande -15 mnkr.)

I jämförelse med föregående år har intäkterna för perioden minskat med -19 %. Exkluderas prisjusteringen är den negativa avvikelsen jämfört föregående år -21%. Minskningen från vecka 10 syns i alla kanaler och påverkade omedelbart enkelbiljetter och kontoladdning medan periodbiljetterna påverkats successivt. Västtrafik följer försäljningen veckovis och kan konstatera en minskning med ca 50% under de sista månader veckorna. Resandet har minskat med ca 45% de senaste veckorna. Återlösen av periodbiljetter påverkar inte intäkterna förrän inlösen av värdecheckar sker. Västtrafik har nu fryst ca 20 mnkr för vilka kunderna kan köpa nya färdbevis för under resterande del av året.

3.4 Helårsprognos jämfört med budget – best case

Västtrafik har, som tidigare beskrivit, som prognos 3 upprättat ett scenario med **utgångspunkten att beskriva de ekonomiska konsekvenserna av att nuvarande situationen med Covid 19 från april och maj förbättras något under juni-aug för att sen successivt förbättras till en ca -25% nivå jämfört budget i december.** Utöver det ingår även sedvanliga prognosbedömningar.

Prognos 3 för helåret 2020 motsvarar en negativ avvikelse mot budget med ca -472 mnkr. Bedömningen innehåller en väsentlig negativ påverkan utifrån rådande pandemi situation på intäkterna (-1 053 mnkr), medtaget i prognos 3 är statsbidrag motsvarande +300 mnkr. Modellen av de 3 mdr som staten ska fördela till kollektivtrafiken, är ännu oklar. Utöver det motverkas intäkterna till en mindre del av positiva avvikelser på kostnadsmassan samt resterande del av övriga intäkter (+280 mnkr).

Prognosen redovisas med två olika tabeller som sedan sammanställts i en slutlig tabell för hela prognosen. Den första tabellen kommer beskriva avvikelser som är en konsekvens av Covid 19 medan tabell nummer två är att ses som ordinarie avvikelser i verksamheten. Uppdelningen är grova bedömningar då det är svårt att separera konsekvenserna från varandra.

Avvikelserna i tabellerna nedan avser nettoeffekter. Det medför att posterna ibland avser både intäkter, kostnadsminskningar och kostnadsökningar.

Corona scenario successiv återgång - sammanfattning

(Belopp i mnkr)

Intäkter	-1042
Statsbidrag covid-19	300
Biljettkontroll	-8
Förändrat resande	110
Försäljningsomkostnader	26
Personalkostnader	15
Generell minskning pga Corona	30
Övrigt	36
Summa avvikelser	-533

Intäkterna förväntas avvika med ca -1 042 mnkr på helåret 2020. Utifrån ett helårsperspektiv har Västtrafik under perioden jan-maj förlorat -349 mnkr och beräknas tappa ytterligare ca -670 mnkr under resterande del av året. Minskning sker på värde- och periodkort. Skolkort och övriga tillköp förväntas generera intäkter i samma omfattning under året. Västtrafik har ett större bortfall under månader som april och maj, medan sommarmånaderna medför lägre förväntade intäkter och därmed även ett mindre bortfall. Från september till slutet av året förväntas en successiv återgång för att i december vara på en minskad nivå med 25%. Återköp eller frysning av färdbevis som 30/90-/365-dagars kort är beslutad och påverkar inte utfallet förrän värdecheckarna löses in. I prognosen beräknas en slutlig effekt med ca -20 mnkr.

Staten ska dela ut 3 mdr i statsbidrag för att täcka delar av förlusten på biljettintäkter inom kollektivtrafiken. Fördelningsmodell är ännu okänd men Västtrafik har uppskattat ett tillskott motsvarande +300 mnkr som ett minimum.

Biljettkontrollens arbete försvåras av den pågående pandemin vilket förväntas medföra en negativ påverkan på övriga intäkter som motverkas något av minskade kostnader (-8 mnkr). Förändrat resande påverkas också av covid 19 och det, ur Västtrafiks perspektiv, positivt. Det avser minskade kostnader för periodkortsgiltighet övriga tåg och resandeincitament. Det finns redan nu och kommer bli ett antal avtalsdiskussioner innan slutliga konsekvenser kan bedömas (+110 mnkr). Posten inkluderar även ökade kostnader för extra förstärkningstrafik för att motverka det restriktioner i distansering som finns.

I och med den kraftigt minskade försäljningen påverkas även försäljningsomkostnaderna positivt (+26 mnkr). Det avser minskade transaktionskostnader för försäljning av färdbevis.

Västtrafik har den senaste månaden påbörjat ett besparingsarbete för att prioritera och reducera kostnader. Vad avser personalkostnader har bl a anställningsprövning införts samt restriktioner på utbildningar mm.

Pandemin kommer även föra med sig förskjutningar och kostnadsminskningar i viss omfattning som i dagsläget är svåra att identifiera, men utöver det görs nu åtgärder för att minska den negativa

avvikelsen mot budget.

Ordinarie prognos - sammanfattning av avvikelser Prognos 3

(Belopp i mnkr)

Intäkter	-11
Viten	10
Statsbidrag	6
Index	30
Förändringar i trafik	14
Trygghetsvårdar	-12
Öppen besp Gtbg subvent	-60
Trafik utöver plan, ersättningstr etc	30
Personalkostnader	5
Avskrivningar	19
Övrigt	30
Summa avvikelser	61

Intäkterna i den ordinarie prognosen bedöms på helåret medföra en mindre negativ avvikelse (- 11 mnkr). I november inför Västtrafik ett nytt tre zonsystem. I befintlig prissättning har inte intäktsneutralitet uppnåtts och det förväntas ge en negativ påverkan på intäkterna.

Västtrafik förväntar sig att erhålla högre viten än tidigare främst kopplat till tågtrafiken (+10 mnkr). Även statsbidragen beräknas bli något högre än tidigare bedömt (+6 mnkr).

Index beräknas avvika positivt på helåret (+30 mnkr). Det avser främst AKI samt bränsleindexen. Prognosen på bränsleindexen baseras på senast kända värde, vilket kan medföra att en ytterligare positivare effekt kan längre fram troligen är att förväntas. Det finns även på helåret bedömt positiva effekter på trafikförändringar (+14 mnkr).

I syfte att nå trygghetsmålen har Västtrafik för avsikt att starta upp ett arbete med trygghetsvårdar under 2020. Efter genomgång och beslut om omfattning är kostnaden beräknad till -12 mnkr. Årets insats bedöms finansieras av tillkommande viten, men finansieringen behöver säkerställas även i det längre tidsperspektivet för att satsningen ska kunna bedrivas långsiktigt och ge efterfrågade effekter.

Regionstyrelsen har beslutat att inte bevilja Västtrafik möjlighet att nyttja obeskattade reserver för att kompensera borttagandet av Göteborgs subventioner för periodkort. Utfallet har visat sig vara något bättre än vad som initialt bedömts, men det kvarstår öppna besparingar att omhänderta. Kostnadsbesparingarna är uppdelade mellan trafik- och driftkostnader. Trafikkostnaderna (30 mnkr) är identifierade i minskat behov av medel för trafik utöver plan, ersättningstrafik etc. Utifrån det kvarstår den del som är hänförlig till driftskostnader att identifiera som nu delvis blir en del av det besparingsarbete som pågår.

Avskrivningar avviker positivt med +19 mnkr och avser framflyttning av IT-investeringar (ca +6 mnkr), motsvarande för depåer och resecentrum (+12 mnkr), för högt budgeterade avskrivningar för båt (+4 mnkr) samt övrigt.

Posten övrigt (+30 mnkr) är ett stort antal mindre poster som avviker positivt och negativt.

Utifrån ovanstående två delprognoser beskrivs den totala avvikelseanalysen

för prognos 3 nedan.

Sammanfattning av avvikelser mellan Prognos 3 - Budget 2020

(Belopp i mnkr)

Intäkter	-1 053
Statsbidrag	310
Viten	6
Biljettkontroll	-8
Index	30
Förändrat resande	110
Förändringar i trafik	14
Trygghetsvårdar	-12
Öppen besp Gtbg subvent	-60
Försäljningsomkostnader	26
Trafik utöver plan, ersättningstr etc	30
Generell minskning pga Corona	30
Personalkostnader	20
Avskrivningar	19
Övrigt	66
Summa avvikelser	-472

3.5 Helårsprognos jämfört med budget – worst case

Västtrafik har även upprättat ett worst case scenario som baseras på att nuvarande situation (april-maj) kvarstår året ut. Bedömningen är att det resulterar i en negativ avvikelse mot budget motsvarande nästan -900 mnkr. Det är svårt att bedöma i vilken omfattning, men det är för Västtrafik som för alla andra bolag troligt att problemen växer och effekterna ökar i omfattning desto längre tid nuvarande situation fortsätter.

Corona scenario helår- sammanfattning

(Belopp i mnkr)

Intäkter	-1 368
Statsbidrag covid-19	300
Biljettkontroll	-17
Förändrat resande	110
Försäljningsomkostnader	36
Personalkostnader	15
Generell minskning pga Corona	30
Övrigt	36
Summa avvikelser	-858

Konsekvenserna som beskrivs ovan är en utdragning av de konsekvenser som redovisats i tidigare scenariot. Västtrafik ser för närvarande inga ytterligare tillkommande faktorer som påverkar. Den större förändringen jämfört föregående prognos är att statsbidrag motsvarande -300 mnkr tagits med.

3.6 Finansiering – eget kapital

Västtrafik har vid ingången av 2020 ett fritt eget kapital motsvarande 611 mnkr, utöver det har Västtrafik möjlighet att redovisa ett negativt resultat motsvarande dryga 2 mdr utan att bolaget löper risk att behöva upprätta kontrollbalansräkning enligt reglerna i ABL. Det är i dagsläget oklart hur slutlig finansiering ska ske, men dialogen med ägarna fortsätter. De åtgärder som är möjliga kommer enbart påverka årets slutliga resultat i mindre omfattning.

//